

**ŞİDDETE KARŞI
KADIN YOKSULLUĞU İLE MÜCADELE
STK'LAR NE YAPABİLİR?
PROF. DR. FULYA SARVAN
TÜKD ANTALYA ŞUBE BAŞKANI**

23 KASIM 2024

KADIN YOKSULLUĞU VE EŞİTLİK PANELİ

AKS KONFERANS SALONU

25 KASIM 1960

- Dominik Cumhuriyeti'nin kuzey bölgesinde, bir uçurumun dibinde üç kadının cesedi bulunur. Bunlar **Mirabel kardeşlerdir.**
- Ülkelerinde siyasal özgürlük için kararlılıkla mücadele ederek diktatör Rafael Leonidas Trujillo'ya meydan okuyan **üç kahraman kadındır.**
- Hapiste olan eşlerini ziyaretten dönerken, diktatörlüğün askerleri tarafından, tecavüz edildikten sonra **vahşi bir şekilde katledilirler.**
- 1981'de Dominik'te toplanan Latin Amerika Kadın Kurultayında 25 Kasım , "**Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Ve Uluslararası Dayanışma Günü**" olarak kabul edilir.
- 1985'de de Birleşmiş Milletler 25 Kasım'ı "**Kadına yönelik şiddetin yok edilmesi için uluslararası mücadele günü**" ilan eder.
- 1981'den bu yana dünyanın dört bir köşesinden insanlar, efsaneleşen bu üç kadının anısına kadına yönelik şiddetle mücadele ediyorlar.

DÜNYADA KADINA YÖNELİK ŞİDDET VERİLERİ

- Dünya Sağlık Örgütü tarafından **2021** yılında yayınlanan “**Kadına Yönelik Şiddet Yaygınlık Tahminleri**” raporunda karşılaştırılabilir veriye sahip 161 ülke ve bölge üzerinden 2018 küresel şiddet tahmini:
- Dünya çapında **15 yaş üzerinde bir kadının eşi veya birlikte olduğu kişi tarafından fiziksel ve/veya cinsel şiddete** maruz kalma oranı **%26 (Dört kadından biri)**

AVRUPA'DA KADINA YÖNELİK ŞİDDET VERİLERİ

AB Temel Haklar Ajansı (FRA) tarafından 2014 yılında yayınlanan “Kadına Yönelik Şiddet: AB Çapında Bir Araştırma”nın sonuçlarına göre (T.C.Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı (2021-2025) Ankara, 2021):

- **AB bölgesinde her 5 kadından 1'i** yaşamının herhangi bir döneminde partneri (mevcut veya eski) tarafından fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz bırakılmaktadır.
- Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen “**Kadın ve Kız Çocuklarına Yönelik Siber Şiddet**” başlıklı araştırma sonuçlarına göre, **15 yaşından sonra her 10 kadından 1'inin siber şiddetin herhangi bir çeşidini yaşadığı tahmin edilmektedir.**

TÜRKİYE'DE KADINA YÖNELİK ŞİDDET VERİLERİ

“Türkiye’de Kadına Yönelik Aile içi Şiddet Araştırması” (KSGM, 2014)

- Yaklaşık her **10 kadından 4’ü (5 kadından 2’si)** partneri tarafından yaşamının herhangi bir döneminde fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kaldığını ortaya koymaktadır. **(Avrupa’nın iki katı)**

TÜRKİYE'DE YAYGIN TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ

DÜNYA EKONOMİK FORUMU

2024 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ RAPORUNA GÖRE

GENEL EŞİTLİK SIRALAMASINDA 146 ÜLKE ARASINDA 127.

EKONOMİK KATILIM VE FIRSATLAR SIRALAMASINDA 133.

EĞİTİME ERİŞİM SIRALAMASINDA 90.

SAĞLIK VE YAŞAMI SÜRDÜRME SIRALAMASINDA 98.

POLİTİK GÜÇLENME SIRALAMASINDA 114. SIRADA

EĞİTİM ŞİDDET İLİŞKİSİ

- Eğitim düzeyi arttıkça fiziksel şiddet gördüğünü söyleyen kadınların oranı azalmaktadır. (TÜİK, 2008 ve 2014 yılında Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması)
- **Eşi okuryazar olmayan kadınların yarısı** en az bir kez fiziksel şiddete maruz kaldığını söylerken, **eşin eğitimi yüksekokul ve üniversite düzeyine** çıktığında bu oran **% 18’e** düşmektedir
- 2014 araştırmasında en az bir kez fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmış kadınlardan **okuryazar olmayanların oranı %43, lisans ve lisansüstü** düzeyde eğitim alanların oranı ise **%21’dir.**

YOKSULLUK ŞİDDET İLİŞKİSİ

- Aile içi şiddet tüm dünyada ve kültürlerde ve sosyoekonomik gruplarda yaygın biçimde görülmektedir.
- Ancak **yoksul kadınların fiziksel şiddetten daha fazla etkilendiği** bulunmuştur. (TÜİK, 2008 Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması)
- 2008'de yapılan bir araştırmada refah düzeyi düştükçe **kadına yönelik şiddetin arttığı** tespit edilmiştir.
- Eşinden veya yakınından şiddet görme payı **yüksek refah seviyesinde % 28,7 iken, orta refah düzeyinde % 41,6'ya, düşük refah düzeyinde % 50'ye yükselmektedir.**

DÜNYADAN KADIN YOKSULLUĞU VERİLERİ

- Dünya Bankası'na göre, günde 2,15 ABD dolarının altında gelikle yaşayan **648 milyon mutlak yoksul** var (World Bank, 2022)
- 2022 yılında **380 milyon kadın ve kız çocuğu** günde 1,9 doların altında gelikle, **mutlak yoksulluk yaşıyor** ve 2030'a kadar daha kötü olacağı düşünülüyor (UN, 2022).
- 2022 Küresel Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksi (MPI) Raporu (OPHI&UNDP, 2022) 6,1 milyar insanı kapsayan 111 ülkedeki hanehalkı araştırmaları **1,2 milyar insanın akut çok boyutlu yoksulluk içinde yaşadığını** göstermiştir.
- Dünyadaki **yoksulların yarısından fazlasının kadın** olduğuna işaret eden pek çok gösterge vardır.

TÜRKİYE'DEN KADIN YOKSULLUĞU VERİLERİ

- Dünya Ekonomik Forumu 2024 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Raporuna göre Türkiye ekonomik katılım ve fırsatlar sıralamasında 146 ülke arasında 133. sırada,
- TÜİK Yoksulluk ve Yaşam Koşulları İstatistikleri (TÜİK, 2022) eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %50'si dikkate alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre, yoksulluk oranı %14,4; yoksul sayısı 12 milyon.
- Antalya'da kadın yoksulluğu ile ilgili TÜBİTAK projesinin (Zanbak, 2021; 2022) bulguları, çok boyutlu yoksulluk yaklaşımı göstergelerine göre Antalya'daki kadınların yaklaşık %60'ının yoksulluk yaşadığını göstermiştir.

ANTALYA KADIN YOKSULLUĞU ÇALIŞTAYI

10 MART 2023

tarihinde

ATSO KONFERANS SALONUNDA

40 kurumdan 124 kiŐinin katılımıyla

gerçekleŐtirildi.

ÇALIŞTAYIN AMACI

Kadın yoksulluğunu çok yönlü masaya yatırabilmek amacıyla, bu alanda çalışan

- *Akademisyenleri*
- *İlgili sivil toplum kuruluşlarını*
- *Yerel yönetim temsilcilerini*
- *Kamu kurumları temsilcilerini bir araya getirmek*

Farklı kadın yoksullukları ile ilgili

- Durum tespiti yapmak
- Politika, eylem, proje fikirleri geliştirmek

ÇALIŞTAY MASALARI

- 1. MASA: YAŞLI KADIN YOKSULLUĞU
- 2. MASA: İŞÇİ KADIN YOKSULLUĞU
- 3. MASA: İSTİHDAM DIŞI KADIN YOKSULLUĞU
- 4. MASA: EV EKSENLİ ÜRETEEN/ KOOPERATİFÇİ KADIN YOKSULLUĞU
- 5. MASA: YABANCI/GÖÇMEN KADIN YOKSULLUĞU
- 6. MASA: ANNE-ÇOCUK / BOŞANMIŞ KADIN YOKSULLUĞU
- 7. MASA: ÇİFTÇİ / KIRSAL KADIN YOKSULLUĞU
- 8. MASA: ENGELLİ/ ENGELLİ VE HASTA BAKIMI YAPAN KADIN YOKSULLUĞU
- 9. MASA: ÖĞRENİM GÖREN/ ÖĞRENİM DIŞI GENÇ KADIN YOKSULLUĞU
- 10. MASA: TUTUKLU/HÜKÜMLÜ KADIN YOKSULLUĞU

KATILIMCI KURUMLAR

ÜNİVERSİTELER: 29 akademisyen/ 6 öğrenci (35 kişi)

ODALAR/ MESLEK-İŞ ÖRGÜTLERİ (21 kişi)

DERNEKLER (20 kişi)

YEREL YÖNETİMLER/ KENT KONSEYLERİ (19 kişi)

KAMU KURUMLARI (12 kişi)

ÖZEL HİZMET KURUMLARI (5 kişi)

SENDİKALAR (2 kişi)

KOOPERATİFLER (4 kişi)

VAKIFLAR (2 kişi)

BİREYSEL KATILIMLAR (4 kişi)

ANTALYA KADIN YOKSULLUĞU ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

- İLGİLİ BAKANLIKLARA
- BÜYÜKŐEHİR BELEDİYELERİNE
- ANTALYA İLÇE BELEDİYELERİNE
- BAKANLIKLARIN ANTALYA İL MÜDÜRLÜKLERİNE
- SENDİKALARA
- İŞVEREN ÖRGÜTLERİNE, SANAYİ VE TİCARET ODALARINA
- TÜRKİYE ÇAPINDAKİ İŞ İNSANI DERNEKLERİNE
- ANTALYA İLÇELERİ İŐİNSANI DERNEKLERİNE
- KADIN DERNEKLERİNE
- BELLİBAŐLI GAZETECİLERE
- İNTERNET ÜZERİNDEN İLETİLDİ.

YAŞLI KADIN YOKSULLUĞU

- Kadınlar erkeklerden ortalama 10 yıl uzun yaşıyor.
- 65 yaş ve üzeri toplam nüfusun %55,7'si kadınlardan oluşuyor (TÜİK, 2022).
- Türkiye'de yaşlı nüfusun yoksulluk oranı 2020 yılında ortalama %16,7, yaşlı kadınlarda %17,6.
- Yaşlı kadın yoksulluğu ile mücadele öncelikle eğitim, sağlık ve istihdamda toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini gidermeye yönelik bütüncül sosyal politikalar ile başlamalıdır.
- Her düzeyde eğitim ve mesleki eğitime erişimi destekleyen, kayıt dışı istihdamı engelleyen, sosyal güvenlik kapsamına dahil eden, cinsiyetler arası ücret eşitsizliklerini önleyen sosyal politikalar gerekiyor.
- Yaşlılık aylıkları yükseltilmeli
- Yaşlılık konusunda ön yargıların azaltılmasına yönelik farkındalık projeleri geliştirilmeli.
- Sosyal destek ağları oluşturulmalı (Yalnızlık, yoksulluğu şiddetlendirebilir)
- Aktif yaşam merkezleri kurulmalı.

İŞÇİ KADIN YOKSULLUĞU

- 15 yaş üstü kadınların işgücüne katılma oranı %35,1; istihdam oranı %30,4; İşsizlik oranı %13,4 (TÜİK, 2022)
- %71 ücretli/yevmiyeli / %18 ücretsiz aile işçisi / %1 işveren / %10 kendi hesabına
- İstihdam altında olanlar çoğunlukla ucuz, geçici ve güvencesiz işlerde çalışmakta
- Çalışan kadınlar, eşit işe eşit ücret alamıyor, vardiyalı işler ve ağır sanayi hiçbir şekilde kadınlara uygun hale getirilmemiş
- Kadınlara yüklenmiş çocuk-hasta-yaşlı bakım sorumlulukları nedeniyle çalışma hayatını çok güç şartlarda sürdürmekte, işten ayrılmak zorunda kalmaktadır.
- Kreş sayıları ve kapasiteleri artırılmalı;
- Eşit işe eşit ücret sağlanmalı;
- Çalışma alanının tümü kadın işçilerin ihtiyaçları dikkate alınarak düzenlenmeli;
- Firmalarda kadınlar için iş sağlığı ve güvenliği risk değerlendirmesi yapılmalı.

İSTİHDAM DIŞI KADIN YOKSULLUĞU

- Gelir yoksunluğu nedeniyle en derin yoksulluk yaşayanlar istihdam dışında bulunan kadınlardır.
- Yaklaşık rakamlarla, çalışma çağındaki 30 milyon kadından 10 milyonu işgücüne katılabilmektedir. (TÜİK 2022, İŞgücü İstatistikleri). Bu 10 milyondan da yaklaşık 7 milyonu ücretli/yevmiyeli istihdam altındadır; 2 milyonu ücretsiz aile işçisi durumundadır.
- Ülkemizde kadın iŐsizliđi AB ve OECD üye ülkelerin 2 katından da fazla. Türkiye'de geniŐ tanımlı kadın iŐsiz sayısı 4 milyonu aŐıyor.
- Kamuda ve belediyelerde kadın erkek eşitliğini ana akım politika haline getirilmeli;
- Belediyelerin Yerel EŞitlik Eylem Planlarının sonuç odaklı iŐlemesinin sağlanmalı;
- Kreş ve yaşlılar için gündüz bakım merkezlerinin arttırılmalı
- Güvenli kent kadınları güçlü kılmaktadır. (Otobüs durakları, iŐıklandırma, kaldırımlar, sokakların güvenliği geç saatlerde işten çıkmak zorunda kalan kadınlara olumlu yansıyacaktır.)
- EŐ, baba ve/veya ailenin kadının çalışmasına karşı olduğu sosyal çevrelerde farkındalık eğitimiyle kadınların işgücü piyasasına çekilmesi sağlanmalıdır.

EV EKSENLİ ÜRETEN/KOOPERATİFÇİ KADIN YOKSULLUĞU

- Türkiye genelinde 2022 yılı itibariyle 781, Antalya'da 42 kadın kooperatifi var.
- Kadın kooperatiflerinin çoğunluğunun sermaye güçsüzlüğü, üretim tesisi ve donanımı, hammadde tedariki, nakliye, ambalajlama, etiketleme, pazarlama, satış yeri vb. pek çok ihtiyacı ve sorunu var.
- Ancak yerel yönetimlerden önemli destekler sağlayabilen kadın kooperatifleri bir ölçüde başarılı olabiliyor,
- Dolayısıyla kooperatifçilik ev eksenli üretim yapan veveya küçük girişimci kadınları yoksulluktan kurtarmaya yetmiyor.
- Kooperatifler, standart ve kaliteli ürün üretmeye odaklanmalı,
- Pazarlama işi ile yine kadınlar tarafından kurulacak tüketim veya satış kooperatifleri ve/veya yerel yönetimler ilgilenmeli,
- Tarım Kredi Kooperatifleri Mağazaları gibi kadın kooperatiflerinin ürünlerinin satıldığı yerler açılmalı.

YABANCI/GÖÇMEN KADIN YOKSULLUĞU

- Türkiye’de mevcut yabancı/göçmen sayısına dair istatistiki bilgiler yeterli değildir.
- Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununu uygulamada büyük sorunlar vardır.
- Göç İdaresinin iş yükü çok fazla ve personel sayısı çok azdır. Yabancılar kamusal kurumlardan nasıl yardım alacaklarını bilmiyor.
- Belediyelerin göç birimleri, yabancı meclisleri yoktur. Vizesi bulunmayan yabancılar belediye hizmetlerinden faydalanamamaktadır.
- Entegrasyon çalışması eksiği vardır. Yabancılar kendi mahalle ve marketlerini oluşturuyorlar, gettolaşıyorlar ve bu tepkilere neden olmaktadır.
- Sosyal adaptasyon ve dil eğitimi programları yoktur.
- Göçmenlere karşı negatif bir bakış açısı vardır.
- Eğitimli ve kalifiye yabancılar ellerindeki vize ile çalışma imkânı bulamıyor.
- Belediyeler altında “göç birimleri” kurulmalı.
- Üniversite, yerel yönetimler ve STK’lar göçmen ve mülteci sorunlarını tartışacak ve mevcut nefret söyleminin dışında farkındalık oluşturacak etkinlik ve çalışmalar yapmalı.

ANNE-ÇOCUK/BOŞANMIŞ KADIN YOKSULLUĞU

- Kadın eşinden boşandığında veya dul kaldığında, ailenin geçimini sağlamak zorunda kalan tek ebeveynli ailelerde hem anne hem de çocuğu/çocukları için çetin bir yoksulluk hali ortaya çıkmaktadır.
- Tek ebeveynli ailelerde kadınların hem işgücüne katılma (%38,5), hem istihdam (%31,9) hem de işsizlik (%17) oranları Türkiye ortalamalarının (sırasıyla %35,1 / %30,4 / %13,4) üzerindedir (TÜİK, 2022 İşgücü İstatistikleri).
- Özellikle eşine bağımlı yaşamak zorunda kalmış kadın boşandığında yaşam seviyesi hızla aşağıya inmekte, psikolojisi bozulmaktadır.
- Kadınların haklarını bilmemeleri, hukuki danışmanlık alamamaları, dava açacak parayı bulamamaları, yasal haklarıyla ilgili mağdur olmalarına, çocuklarının velayet hakkını kaybetmelerine yol açabilmektedir..
- Adli yardım kolay erişilebilir olmalıdır (kadın ifadeye gideceğinde avukatının yanında olması çok önemlidir).
- Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda kolluk güçleri, kaymakamlıklar, hakimler ve savcılara sürekli ve işin uzmanı akademisyenler tarafından farkındalık eğitimleri verilmelidir.

KIRSAL/ÇİFTÇİ KADIN YOKSULLUĞU

- İstihdamdaki kadınların %20,6'sı (Yaklaşık 2 milyon kadın) tarım sektöründe.
- Kırsal istihdamdaki kadın nüfusun büyük bir çoğunluğu tarımda ücretsiz aile işçisi (%82'si) veya yevmiyeli tarım işçisi (%12) (TÜİK 2022 İşgücü Verileri)
- Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında, kırsal kesimdeki kadın nüfusun işgücüne katılma oranı daha yüksek ancak gelirleri daha düşük
- Kırsal kesimde tarım dışı iş olanaklarının kısıtlı olduğu için kırsalda ciddi bir kadın yoksulluğu söz konusudur.
- Kırsalda niteliksiz işlerde kadının çalışıyor olması; kız çocuklarının eğitime ulaşma güçlüğü; kırsal kadının aile içinde karar mekanizmasında yer almaması; miras hakkını alamaması, kadının teknolojiye erişiminin düşük olması; kadınların öğrenilmiş çaresizlikleri problemi derinleştiriyor.
- Mahallelerin tekrar köylere dönüştürülmesi ile ilgili mevzuat değişikliği yapılmalı;
- Köylere temel eğitimin ulaştırılması sağlanmalı, köylerdeki okullar yeniden açılmalı;
- Kırsalda kadın lokalleri kurulmalı, sosyal hayat bilinci geliştirecek politikalar uygulanmalı;
- Her köye sağlık hizmetleri ve 0-6 yaş için kreşler açılmalıdır.

ENGELLİ /ENGELLİ BAKIMI YAPAN KADIN YOKSULLUĞU

- TÜİK 2019 rakamlarına göre, Türkiye'de engellilik oranı %12,3, tüm engelliler içinde kadın engelliliği de %56 olarak verilmiştir.
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı İstatistik Bülteni verileri Türkiye'de kadın engellilik oranının (%7,9) erkek engellilik oranından (%5,9) fazla olduğunu ortaya koymaktadır.
- Nüfus ve Konut Araştırmasına göre en az bir engeli olan erkeklerde işgücüne katılım oranı %35,4'ken bu oran kadınlarda %12,5'dir. Toplamda ise engellilerin işgücüne katılım oranı %22,1'dir (T.C.Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2021).
- Engelli kadınların istihdamının önündeki engellerden biri nitelikli eğitime ya da mesleki eğitime ulaşımdaki eşitsizlikler, bir diğeri de güvenilir ulaşım eksikliğidir.
- Ulaşım sorunu engelli kadınların sağlık ve eğitim gibi hizmetlerden yararlanmasını da engellemektedir.
- Engelli bakımı yapan kadınlara yapılan ödemeler çok düşüktür ve sosyal güvence sağlanmamaktadır.
- Bina ve kamu olanaklarının, ulaşımın engelli dostu olması sağlanmalı
- Engelli kadınların rehabilitasyon merkezlerine ulaşımı ücretsiz sağlanmalıdır.
- Tüm engellilerin kültür, sanat ve/veya sportif aktivitelerle buluşturulması sağlanmalıdır.

ÖĞRENİM GÖREN/ÖĞRENİM DIŞI GENÇ KADIN YOKSULLUĞU

- 2020 ve 2021 yıllarında ne eğitimde ne istihdamda (NENİ) olan genç nüfusun bitirdiği eğitim düzeyi incelendiğinde okuma yazma bilmeyenlerin %80'den fazlası NENİ
- Yükseköğretim mezunlarının NENİ oranı, lise altı eğitimliler, lise mezunları ve mesleki ve teknik lise mezunlarından yüksek.
- 2021 yılı verilerine göre bu üç grubun NENİ olma ortalaması %24,1 iken yükseköğretim mezunlarının %36,7'si ne eğitimde ne istihdamda yer almaktadır.
- İstihdam edilebilme özellikleri en düşük grup olan okuma yazma bilmeyen kadın grubu, NENİ grupları içinde en kırılgan grup gibi görünmektedir.
- Gençlerin kapasitesinin geliştirilmesi, kariyer planlamasının danışmanlık şeklinde yerel yönetimler ve üniversite kariyer merkezlerince verilmesi; genç kadın girişimciliğinin, kuluçka programları ile desteklenmesi yararlı olur. Ayrıca burs programları yaygınlaştırılmalıdır.
- Her yerel yönetimin genç kadınlara yönelik stratejik planları olmalı, STK ve akademik çevrenin desteği ile planlanmalıdır.
- Eğitim müfredatı; iş dünyası ile entegre bir eğitim modülü ile revize edilmelidir.
- İstihdam edilebilme şansı en düşük olan okur yazar olmayan genç kadınların istihdama katılmaları için projeler geliştirilmelidir.

TUTUKLU/HÜKÜMLÜ KADIN YOKSULLUĞU

- Türkiye’de erkek tutuklu/hükümlülere göre (%96,1) kadınlar sayısal olarak çok daha düşük oranda (%4,07).
- Cezaevi sürecinde hem ekonomik hem de sosyal desteğe ihtiyaç var, psikolojik ve sosyal destek yetersizdir.
- Ceza infaz kurumuna girmeden önce vasıfsız işlerde çalışarak geçimini sağlayan kadın, cezaevinde gelir bulmakta zorlanmaktadır.
- 2020 rakamlarına göre 864 adet 0-6 yaş çocuk anneleriyle birlikte ceza infaz kurumunda kalmaktadır. Cezaevlerinin fiziksel koşulları kadınların ve çocukların barınmasına uygun değildir.
- Aile tarafından sosyal ya da ekonomik desteği olmayan kadınların hukuki desteği de sınırlıdır.
- Aile içi ilişkileri, çocuklarıyla olan etkileşimleri giderek kaybolmaktadır. Bu durumlar kadın hükümlülerin sosyal ve ekonomik olarak marjinalleşmesine neden olabilmekte, dolayısıyla ekonomik, psikolojik ve sosyal yoksunluk yaşamaktadır.
- Cezaevindeyken dışarıda gelir sağlayacak mesleklere dair eğitimler MEB, TOBB, Turizm ve Kültür Bakanlığı, ASHB işbirliğinde verilmelidir (yerel özelliklere göre aşçılık, tarım, ticaret vb. eğitim ve kurslar).
- Kamu ve yerel yönetimler istihdam konusunda çalışmalı, iş birliği içerisinde hareket etmelidir.

KAMUYA / YEREL YÖNETİMLERE DÜŞEN GÖREVLER

- İLGİLİ KAMU KURUMLARI /BAKANLIKLAR/ İL ÖRGÜTLERİ
 - **Yoksullukla mücadele politikaları** gözden geçirilmeli
 - Kadın yoksulluğu ile mücadele için **özel politikalar geliştirilmeli**, kadınlara ayrımcılık yaratan, fırsat eşitliğini engelleyen tüm faktörler değerlendirilerek gerekirse mevzuat değişiklikleri yapılmalı
 - **Eğitimde, istihdamda, sağlıkta, siyasette eşitlik politikaları yerleştirilmeli**
 - Yoksul ailelere hizmet veren **kamu birimleri güçlendirilmeli**, ve destekler aile bazında ihtiyaç tespitine dayandırılmalı.
- YEREL YÖNETİMLER
 - Yerel düzeyde kadın yoksulluğu için **özel politika ve uygulamalar geliştirilmeli**
 - **Yerel Eşitlik Eylem Planları** kadın yoksulluğuna yönelik gerçekçi eylemler, hizmetler, uygulamalar geliştirmeli. (**Kreşler, yaşlı bakım merkezleri**)
 - **Kent düzenlemesi** kadınların hayatını kolaylaştıracak, refahını arttıracak şekilde planlanmalı.

İŞVERENLER VE İŞVEREN ÖRGÜTLERİ NE YAPMALI

- İşverenler ve işveren örgütleri kadın yoksulluğu ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin tesis edilmesi konusunda sorumlulukları olduğunun farkına varmalı.
- İşçi kadın yoksulluğu ve istihdam dışı kadın yoksulluğu işverenler tarafından detaylı incelenmeli ve bu grupların yoksulluğunu derinleştiren faktörler, çalışan kadınların hayatını zorlaştıran koşullar, kadınları istihdam dışına iten faktörler çok iyi anlaşılmalı
- İşverenler kendi örgütleri içindeki bütün insan kaynakları süreçlerini, işyeri tesislerinin fiziksel koşullarını, üretimde kullanılan işçi güvenlik donanımlarının kadınlara uygunluğunu, eşit işe eşit ücret politikalarını toplumsal cinsiyet mantığı içinde gözden geçirmeli ve yenilemeli
- İşyeri kreşi açma konusunda İş Kanununda öngörülmüş kadın işçi sayısı kısıtını gözardı ederek, gerekirse komşu işyerleri ile ortak kreş imkanı yaratmaya çalışarak çocuk bakımını kadınlar üzerinde engelleyici bir faktör olmaktan çıkarmaya yardımcı olunmalı.
- Vardiyalı çalışılan işlerin kadının çalışmasına engel olmaması için gerekli tedbirler alınmalı.
- Sanayide kadın işi-erkek işi ayırımını ortadan kaldırmak üzere kadınlara her tür mesleki ve teknik eğitim fırsatlarının önü açılmalı.

MESLEK ÖRGÜTLERİ VE STK'LAR NE YAPMALI?

- Öncelikli hedefler doğrultusunda kadın hakları ile ilgili kamu kuruluşları, işveren örgütleri ve yerel yönetimler üzerinde savunuculuk güçleri kullanılmalı, yasalarla verilmiş hakların uygulanması için baskı oluşturulmalı.
- Benzer hedefleri olan STK, meslek örgütleri, yerel yönetim ve kamu kuruluşları için ortak projeler tasarlayarak hayata geçmesi sağlanmalı.
- Kadın yoksulluğu özelinde çalışma yapacak STK'lar belli bir grubu güçlendirmek üzere odaklanmış çalışmalar yürütmeli, benzer hedefteki STK'lar ile işbirliği olanakları araştırmalı (Yaşlılar, istihdam dışı kadınlar veya kız çocukları gibi).
- Kadın yoksulluğu ile mücadele için bir STK platformu oluşturulmalı, farklı kadın yoksullukları ile ilgili çalışma yapabilecek STK grupları belirlenmeli ve bu gruplar aralarında koordinasyon toplantıları yapmalı, bir yol haritası belirlenmeli.

NELER YAPTIK?

2024 YILI ÇOCUK HAKLARI VE REFAHI PROJESİ KAPSAMINDA

- 25-26 Nisan 2024 Çocuk Hakları ve Refahı Sempozyumu
- 9 Mayıs 2024 Antalya Okul Yemeği Koalisyonu Basın Toplantısı
- 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü Çocuk Hakları ve Refahı Çalıştayı
- Haziran-Temmuz-Ağustos-Eylül 2024 Yurduma Işık Ol Projesi
- 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü Resim Şiir ve Kompozisyon Yarışması
- 23 Ekim 2024 Antalya Okul Yemeği Koalisyonu İkinci Basın Toplantısı
- 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü Belgesel Gösterimi ve Panel Etkinliği

ANNELERE GIDA VE BESLENME OKURYAZARLIĞI EĞİTİMİ PROJESİ

- **Amaç:** Yoksul mahallelerdeki kadınlara kısıtlı bütçelerle çocuklarını nasıl daha sağlıklı ve yeterli besleyebilecekleri konusunda bilgi ve farkındalık kazandırmak.
- **- Proje grubu oluşturuldu (25'i diyetisyen ve gıda mühendisi olmak üzere STK temsilcilerinin katılımı ile yaklaşık 70 kişi)**
- **-Sivil Toplum İçin Destek Vakfı “Çocuk Fonu 2024” Hibesi için başvuru yapıldı**
- **-Hazırlık toplantıları yapıldı**
- **-Kepez Belediyesinin destek sözü alındı**

YOLUMUZ AÇIK OLSUN
DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER

İLGİLİ KAYNAKLAR

- Dilek Şenel, Eğitim Seviyelerine Göre Şiddete Maruz Kalan Kadınlar Üzerine Bir Araştırma Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 82, Kasım 2018, s. 747-765.
- Rasim BABAHANOĞLU , Nur Feyzal KESEN , Serap DAŞBAŞ, Eğitim, Yoksulluk ve Kadına Yönelik Şiddet, Sağlık ve Toplum Yıl:28 , Sayı: I Ocak-Nisan 2018, s. 57-63.
- Resul Telli, Toplumsal cinsiyet ve kadına şiddet göstergelerinde, eğitim ve iktisadi performans etkinliği: AB ülkeleri ve Türkiye Değerlendirmesi, Gazi İktisat ve İşletme Dergisi, 2024; 10(1): 87-107.